
UWAGA: Rozkład materiału, kryteria ocen, materiały do druku oraz pomoce multimedialne są dostępne w internetowym serwisie katechetycznym Wydawnictwa WAM: www.katechizmy.pl

ZESZYT 1

KATECHEZY 1-9

Spis treści

Wprowadzenie / 3

Rozdział 1. Spotykamy się w szkole i domu Bożym

1. Poznajemy się i witamy / 7
2. Poznajemy i witamy Pana Jezusa / 13
3. Krzyż Jezusa naszym znakiem / 20
4. Dom Boży i nasz dom / 25

Rozdział 2. Bóg mnie stworzył

5. Dobry Bóg stworzył świat / 32
6. Chwalimy Boga z aniołami / 38
7. Bóg stworzył człowieka / 44
8. Bóg jest zawsze blisko człowieka / 49
9. Jestem dzieckiem Bożym / 53

Wprowadzenie

PODRĘCZNIK UCZNIA I ĆWICZENIA

Nowy pakiet materiałów Wydawnictwa WAM do klasy 1 szkoły podstawowej to przede wszystkim podręcznik dla ucznia i „Ćwiczenia” pod wspólnym tytułem „Bóg – nasz Ojciec”, a także poradnik metodyczny jako pomoc dydaktyczna dla katechetów. Materiały te zostały przygotowane zgodnie z *Podstawą programową katechezy Kościoła katolickiego w Polsce* (dokument Konferencji Episkopatu Polski z dnia 8 czerwca 2018 r.) oraz z *Programem nauczania religii rzymskokatolickiej w przedszkolach i szkołach* (dokument Komisji Wychowania Katolickiego Konferencji Episkopatu Polski z dnia 19 września 2018 r.). Pakiet jest częścią serii materiałów do klas 1-4 zatytułowanych „Wierzę w Boga”.

Treści i cele dydaktyczne pakietu edukacyjnego dla tej klasy skierowane są na wprowadzenie uczniów w świat wiary w Boga Ojca. Nauczanie religii ma kształtować postawę współpracy z łaską Boga w codziennym życiu. Chodzi o świadome odkrycie i przyjęcie Go przez dziecko jako Stworzyciela świata i ludzi, który kocha i troszczy się o każdego człowieka (również o nie). Bóg Ojciec tworzy swoją rodzinę, do której należą wszyscy ludzie. Rodzina ta wspólnie celebrowa tajemnice zbawienia przez obchody roku liturgicznego.

Podręcznik ucznia zawiera 62 jednostki tematyczne, ujęte w siedmiu rozdziałach:

- I. Spotykamy się w szkole i domu Bożym
- II. Bóg mnie stworzył
- III. Bóg mnie kocha
- IV. Bóg mnie prowadzi i troszczy się o mnie
- V. Modlimy się do Boga Ojca
- VI. Żyjemy w rodzinie Bożej
- VII. Świątujemy w rodzinie Bożej. Katechezy okolicznościowe.

Treści poszczególnych grup tematycznych zostały rozłożone w nieco inny sposób niż w *Programie nauczania religii*. Jednostki dotyczące modlitwy oraz poszczególnych prośb „Ojcie nasz” są wyodrębnione i umieszczone w osobnym (piątym) rozdziale zatytułowanym „Modlimy się do Boga Ojca”. Autorzy wzięli również pod uwagę wskazania nowych dokumentów katechetycznych odnośnie do realizacji programu, gdzie jest mowa o uwzględnieniu w procesie edukacji zróżnicowanej wiedzy religijnej katechizowanych. Dlatego w rozdziale trzecim przygotowane zostały dwa tematy, których treścią jest podstawowy kerygmat dotyczący zbawczego dzieła Jezusa Chrystusa w kontekście Boga Ojca.

Każda jednostka lekcyjna w podręczniku jest rozmieszczona na dwóch sąsiadujących stronach. Ułatwia to uczniom odnalezienie i korzystanie z potrzebnych wiadomości. W tym wieku szczególnie ważnym aspektem wprowadzania dzieci w treści religijne jest szata graficzna. Tworzą ją ilustracje do opowieści biblijnych, sytuacji z życia codziennego dzieci oraz rysunki i zdjęcia akcji liturgicznych. W podręczniku wprowadzono „przewodników”: są to postaci dzieci z Fatimy, święci Hiacynta i Franciszek, których wizerunek w opracowaniu każdego tematu wskazuje na najważniejsze treści do zapamiętania.

Podręcznik w założeniu ma być pomocą w wychowaniu religijnym również w domu rodzinnym. Dlatego znajdują się w nim najważniejsze treści każdej lekcji, pytania problemowe, fragmenty Pisma Świętego i teksty modlitw, które dorośli lub starsze rodzeństwo mogą odmówić z dzieckiem. Także podczas lekcji zalecane jest, by teksty czytał katecheta.

Zadania w „Ćwiczeniach” mają wielorakie funkcje: od wprowadzania do tematu, poprzez aktywizowanie dzieci, rozwijanie i pogłębianie tematu oraz utrwalanie treści i realizację wymagań programowych. Założeniem „Ćwiczeń” jest samodzielna i przede wszystkim twórcza praca ucznia. Dziecko może więc uzupełniać ilustracje, układać puzzle, tworzyć obrazy z wyciętych elementów i naklejek (elementy te są kolorowe, umieszczone na osobnych stronach w „Ćwiczeniach” dla ucznia) oraz realizować własne pomysły plastyczne. Zaproponowano także zadania wymagające skupienia: wypełnianie witrażyków, labirynty itp. oraz uzupełniania pojedynczych liter w słowach oraz słów w zdaniach – w korelacji z edukacją wczesnoszkolną. Uczniowie poznają także symbole i motywy chrześcijańskie, wykonując zaproponowane szlaczki.

Wiele poleceń ma cel formacyjny (kształtowanie sumienia dziecka, wrażliwości na drugiego człowieka oraz świadomości obecności i działania Boga w codzienności oraz w liturgii).

PORADNIK METODYCZNY

W *Poradniku metodycznym* nauczyciele znajdą przede wszystkim propozycje scenariuszy oraz materiałów do każdej jednostki tematycznej. Zbudowane są one według schematu:

- Cele katechezy
- Treści
- Wymagania
- Postawy
- Pomoce
- Plan katechezy
- Scenariusz katechezy
- Zadanie domowe
- Pomoce dodatkowe na następną katechezę (*gdy mają je przynieść uczniowie*)
- Współpraca z rodziną i parafią.

Zgodnie z założeniami *Podstawy programowej katechezy Kościoła katolickiego w Polsce* z 8 czerwca 2018 r. ważne jest ujęcie treści w formie wymagań (wiedzy i umiejętności), które ma spełnić uczeń oraz postaw. Te ostatnie nie podlegają ocenie szkolnej.

Prośby do rodziców zawarte w części **WSPÓŁPRACA Z RODZINĄ I PARAFIĄ** mogą być przekazywane – w zależności od możliwości – albo podczas niedzielnej Mszy Świętej z udziałem rodziców i dzieci albo w e-dzienniku.

Scenariusz katechezy składa się z następujących części:

- Wprowadzenie,
- Odkrywanie wezwania Bożego,
- Odpowiedź na wezwanie Boże,
- Utrwalenie.

We **WPROWADZENIU** katecheta prowadzi uczniów do modlitwy. Jeśli było zadanie domowe, katecheta sprawdza je, choćby przechodząc się tylko po klasie i odpowiednio komentując, np. chwając – niekoniecznie zawsze stawiając oceny.

W scenariuszach poszczególne etapy lekcji zostały opracowane bardzo szczegółowo. Istotne dla każdej lekcji jest wprowadzanie uczniów w słuchanie słowa Bożego. Niektóre teksty biblijne zostały częściowo zredagowane tak,

by były zrozumiałe dla dzieci. Każdy scenariusz jednostki lekcyjnej zawiera propozycję zabawy, piosenkę z gestami lub inną formę aktywizacji ruchowej. Jednak główne treści zostały oparte na doświadczeniu egzystencjalnym oraz religijnym dzieci. W scenariuszach znajdzie też katecheta opowiadania. Ich tematyka nawiązuje do życia współczesnej rodziny, realiów szkoły oraz kultury. Wprowadzenie opowiadań sprzyja również kształtowaniu u uczniów umiejętności słuchania ze zrozumieniem, czy skupienia uwagi, które będą pomocne w uważnym słuchaniu w przyszłości dłuższych tekstów biblijnych.

Rozkład materiału, kryteria oceny, materiały do druku są dostępne w internetowym serwisie katechetycznym Wydawnictwa WAM: www.katechizmy.pl. Katecheta znajdzie tam poza tym nagrania opowiadań z poradnika metodycznego, piosenek oraz ich linii melodycznych (playback), prezentacje oraz krótkie filmy.

KATECHEZA 1

Poznajemy się i witamy

CELE KATECHEZY

- Wprowadzenie dzieci w życie zespołu klasowego jako katechetycznej wspólnoty dzieci Bożych (PNR¹).
- Zapoznanie z pozdrowieniami świeckimi i chrześcijańskimi (PNR).
- Kształtowanie postawy szacunku wobec dorosłych i innych dzieci (PNR).
- Kształtowanie umiejętności nawiązywania kontaktów z rówieśnikami i dorosłymi.

TREŚCI

- Formy powitań oraz pozdrowień świeckich i chrześcijańskich (E.3²).
- Elementy budujące wspólnotę (gry i zabawy integracyjne, wspólne śpiewy itp.) (E.3).

WYMAGANIA

Uczeń:

- zapoznaje się z zespołem klasowym i katechetą (E.3.1);
- nawiązuje kontakty z rówieśnikami i dorosłymi (E.3.4);
- używa pozdrowień świeckich i chrześcijańskich (B.13.2).

POSTAWY

Uczeń:

- poznaje i akceptuje wszystkie osoby we wspólnocie klasowej (E.3.b);
- z szacunkiem zwraca się do innych osób w klasie i w szkole (E.3.a);
- przestrzega zasad obowiązujących w szkole (E.3.a).

POMOCE

- Podręcznik i „Ćwiczenia”
- Nagranie piosenki nr 1. „Dobrze, że jesteś” i tekstu „Czas iść do szkoły”

PLAN KATECHEZY

Wprowadzenie do katechezy

1. Przedstawienie się katechety.
2. Zapoznanie z tekstem „Czas iść do szkoły”.
3. Zabawa „Czy pamiętasz moje imię?”.
4. Nauka piosenki nr 1. „Dobrze, że jesteś” (z gestami).

-
- 1 PNR: skrót oznacza „Program nauczania religii rzymskokatolickiej w przedszkolach i szkołach” Komisji Wychowania Katolickiego Konferencji Episkopatu Polski. Dokument przyjęty podczas posiedzenia Komisji Wychowania Katolickiego KEP w Częstochowie 19 września 2018 r.
 - 2 Oznaczenia (duża litera, liczba i mała litera) są zgodne z numeracją przyjętą w „Podstawie programowej katechezy Kościoła katolickiego w Polsce” dokumentu Konferencji Episkopatu Polski z 9 czerwca 2018 roku.

Odkrywanie wezwania Bożego: Co to jest lekcja religii – katecheza

5. Formy i gesty powitań z różnymi osobami – rozmowa.
6. Przedstawienie czym jest i jaki jest cel lekcji religii (katechezy).

Odpowiedź na wezwanie Boże: Modlitwa „Niech będzie pochwalony...”

7. Indywidualne powitania Pana Jezusa.
8. Nauka formuły: „Niech będzie pochwalony Jezus Chrystus...” oraz „Pokój z wami” i „Pan z wami”.

Utrwalenie

9. Prezentacja podręcznika. Formy powitań na podstawie obrazków w podręczniku.
10. Zadanie 1. w „Ćwiczeniach”, s. 4: zaznaczanie drogi do szkoły (tak, by spotkać wszystkich ludzi na ilustracji).
11. Modlitwa i utrwalenie formuły „Niech będzie pochwalony Jezus Chrystus...”.

WPROWADZENIE DO KATECHEZY

Dzieci siedzą w kręgu lub w ławkach. Katecheta przedstawia się uczniom. Zapowiada, że od dziś będzie często spotykać się z nimi. Nawiązuje do tego, że dzieci od niedawna zaczęły pierwszą klasę. Opowiada o bliźniątach, których zna od dziecka.

– Gdy te dzieci miały iść do pierwszej klasy, dziewczynka bardzo się cieszyła, ale chłopiec trochę się bał. Ten chłopiec miał różne myśli, także trochę smutne. Posłuchajcie o nim.

Katecheta czyta lub odtwarza tekst:

🔊) Czas iść do szkoły! Tornister spakowany. Jest nieco ciężki, ale poradzę sobie. Trochę się boję, jak to będzie. Kogo spotkam w klasie? Czy znajdę przyjaciela? Czy zrozumie wszystko, czego będziemy się uczyć? Mamy czytać, pisać, liczyć. Wszystko na raz. Jak sobie poradzę?

Rozmowa o rozpoczęciu nauki w szkole.

- Kto z was obawiał się iść do szkoły?
 - A kto z was bardzo chciał iść?
 - Czego najbardziej się obawialiście?
 - Jak myślicie: co będziecie tu robić?
 - Kogo już z klasy znacie? Skąd się znacie?
- Teraz niech każde z wam powie swoje imię.

ZABAWA „CZY PAMIĘTASZ MOJE IMIĘ?”

– Niech każdy wybierze jedną osobę w klasie i powie, jak ona ma na imię.

Katecheta pyta kilkoro chętnych dzieci, które wskazują wybraną osobę i mówi, jak ma imię. Następnie katecheta modyfikuje zabawę.

– A teraz kto chce, by inni powiedzieli mu, jak ma na imię?

Po tym etapie można zaproponować:

– Będę wskazywać osobę z klasy, a wy, jeśli pamiętacie, powiedzcie jej imię.

Jeśli nikt nie pamięta imienia, mówi je katecheta (o ile je zapamiętał) lub prosi, by dziecko powiedziało je głośno. Można potem zmieniać polecenia, np.:

– Wskaż osoby, których imiona zapamiętałeś i wypowiedz ich imię. Kto zapamiętał najwięcej imion?

Chwalimy dzieci, że starały się zapamiętać imiona koleżanek i kolegów.

– Skąd macie imiona? Kto je wam nadał?

Być może dzieci wiedzą, że otrzymały imię na chrzcie świętym. W ten sposób katecheta dyskretnie orientuje się, czy uczniowie słyszeli o swoim chrzcie.

NAUKA PIOSENKI NR 1 „DOBRCZE, ŻE JESTEŚ” (Z GESTAMI)

Katecheta zaprasza uczniów do kręgu i śpiewa lub uczy uczniów piosenki nr 1 „Dobrze, że jesteś” (z gestami). Ważne, żeby dzieci były w kręgu i kierowały gesty nawzajem do siebie.

Dobrze (gest OK – kciuk do góry),

że jesteś (wskazujemy na drugą osobę, można za każdym razem na inną) (x3)

Co by to było (rozkładamy ręce i rozglądamy się na prawo i lewo),

gdyby cię nie było, co by to było.

ODKRYWANIE WEZWANIA BOŻEGO

– Jak przywitaliście się ze swoją panią nauczycielką?

– Jak witacie się, gdy przychodzi do was koleżanka lub kolega?

– A gdy wchodzi babcia albo tato wraca z pracy?

Po wysłuchaniu odpowiedzi uczniów katecheta nawiązuje do ciepłych słów i gestów, którymi dzieci witały się z rodzicami, np. jeśli gdzieś wyjeżdżały na wakacje. Nie są to przywitania znane innym ludziom. Każdy mógł inaczej przywitać mamę i tatę (bliskich). Dzieci mogą demonstrować we dwoje przywitania lub parami je odgrywać.

Rozmowa i podsumowanie:

- Kto z was wie, dlaczego się tu spotykamy?
- O czym będziemy mówić na lekcji religii?
- Dla Kogo się tu zbieramy?

Gdyby nie Bóg, gdyby nie Jezus Chrystus, nie byłoby mnie tutaj, nie byłoby lekcji religii. Ta lekcja nazywa się także katecheza. Na tych zajęciach będziemy robić wiele różnych rzeczy, ale przede wszystkim poznawać Pana Jezusa. I na katechezie witamy się właśnie w Jego imię, czyli witamy się inaczej niż na pozostałych lekcjach.

ODPOWIEDŹ NA WEZWANIE BOŻE

– Proponuję, byście najpierw po cichutku, w myślach przywitali Pana Jezusa własnymi słowami. Bo Pan Jezus, chociaż Go nie widzimy, słyszy nasze myśli. I teraz przez chwilę będziemy cicho, aby mieć czas Go przywitać.

Swoją postawą katecheta pokazuje dzieciom, co znaczy: skupić się. Może im poradzić, aby zamknęły oczy, jeśli trudno im się skoncentrować. Po chwili ciszy mówi:

- Kto chce powiedzieć swoje przywitanie Pana Jezusa na głos?

Dzieci mówią swoje przywitania.

– Bóg słyszy nasze myśli nie tylko teraz. Możemy do Niego mówić w myślach także w domu, w drodze do szkoły... Gdzie jeszcze?

– Jak możemy wspólnie na głos witać Pana Jezusa, dla którego się tu spotkaliśmy?

Katecheta słucha propozycji dzieci i po rozmowie uczy je odpowiedniej formuły. „Niech będzie pochwalony Jezus Chrystus. Na wieki wieków. Amen”.

Katecheta wyjaśnia, że słowo „Amen” znaczy: „Niech tak się stanie!”. Pytanie o słowo „Amen” pojawia się w „Ćwiczeniach”, dlatego katecheta utrwała z dziećmi jego znaczenie.

Powtarzamy przywitanie na zmianę: raz zaczyna katecheta, a dzieci odpowiadają, potem odwrotnie. Katecheta wspomina także o innych formułach:

Pan z wami oraz Pokój z wami.

UTRWALENIE

PRACA Z PODRĘCZNIKIEM

Katecheta prosi, by uczniowie pokazali swoje podręczniki i ewentualnie „Ćwiczenia” do religii.

- Czy ten podręcznik jest taki sam jak inne, z których korzystacie w szkole?
- A może różni się od nich

Katecheta nie ocenia i nie komentuje odpowiedzi.

Jeśli padnie pytanie o postaci świętych Hiacynty i Franciszka – zapowiada, że opowie, kto to jest, na kolejnych lekcjach.

Uczniowie opowiadają, jak mogą się witać osoby na ilustracjach w podręczniku na s. 8-9 (katecheta ZAWSZE pokazuje dzieciom odpowiednią stronę w podręczniku lub „Ćwiczeniach”, gdyż same mogą jeszcze jej nie znaleźć). Uczniowie omawiają gesty i podają możliwe słowa. Katecheta czyta przywitania z dymków, a uczniowie podają propozycje, jak należy odpowiedzieć na dane przywitanie. Dzieci mogą także odgrywać zilustrowane scenki, wcielając się w role, szczególnie powitania chrześcijańskiego.

PRACA W „ĆWICZENIACH” – S. 4, ZADANIE 1.

Katecheta omawia zadanie: dzieci mają narysować drogę do szkoły i omówić powitania ze spotkanymi na tej drodze osobami. Zadaje zadanie domowe.

Na koniec katecheta poleca, by uczniowie znowu wstali, przypomina im o obecności Pana Jezusa i czyta modlitwę z podręcznika:

MODLITWA

Dobry Boże. Z Tobą raźniej iść do szkoły. Mniej się boję. Pomóż mi spotkać przyjaciół, dobrze się uczyć i bawić. Amen.

Katecheta przypomina, że powitanie i pożegnanie na lekcji religii jest wychwalaniem Boga. Żegnamy się poznaną formułą.

„Niech będzie pochwalony Jezus Chrystus! Na wieki wieków. Amen”.

ZADANIE DOMOWE

Dzieci mają wykonać ćwiczenie 2. na s. 4: napisać słowo AMEN.

Na kolejną lekcję dzieci mają przynieść zdjęcie ważnych dla nich osób, np. rodziców lub opiekunów albo rodzeństwa.

WSPÓŁPRACA Z RODZINĄ I PARAFIĄ

Jeśli uczniowie zabierają podręczniki do domu, katecheta prosi, by dzieci pokazały rodzicom list do nich, który znajduje się na początku podręcznika.

Dobrze byłoby, gdyby katecheta zaprosił na pierwsze lekcje rodziców lub opiekunów. Bardzo często rodzice lub opiekunowie dziecka rozpoczynającego naukę czekają na nie w szkole; warto nawiązać z nimi kontakt i zaprosić do klasy.

KATECHEZA 2

Poznajemy i witamy Pana Jezusa

CELE KATECHEZY

- Ukazanie Jezusa jako Tego, który chce spotykać się z nami w kościele.
- Kształtowanie postawy szacunku wobec kościoła jako wyjątkowego miejsca spotkania z Panem Jezusem.
- Budzenie świadomości przynależności do rodziny Bożej.

TREŚCI

- Osoby znaczące w życiu dziecka (E.2, E.3).
- Wartość rodziny i więzi koleżeńskich jako miejsc kształtowania się relacji międzyludzkich.
- Formuły powitań oraz gesty grzecznościowe podczas wzajemnego przedstawiania swoich najbliższych oraz szkolnych kolegów (E.3).
- Formuła: „Niechaj będzie pochwalony Przenajświętszy Sakrament teraz i zawsze, i na wieki wieków. Amen” (E.3).
- Przynależność do rodziny Bożej.
- Kościół jako miejsce szczególnego spotkania z Panem Jezusem.
- Znaczenie tabernakulum, wiecznej lampki, ambony, ołtarza, kropielnicy i konfesjonatu (ogólne wprowadzenie).

WYMAGANIA

Uczeń:

- prezentuje osoby znaczące w jego życiu;
- uzasadnia, dlaczego Jezus jest wyjątkową osobą wśród innych osób znaczących dla niego;
- wskazuje na tabernakulum jako szczególne miejsce obecności Pana Jezusa w kościele;
- wyjaśnia znaczenie podstawowych gestów, znaków i symboli liturgicznych (B.2.2)
- stosuje pozdrowienia świeckie i chrześcijańskie (B.13.2).

POSTAWY

Uczeń:

- poznaje i akceptuje wszystkie osoby we wspólnocie klasowej (E.3.b);
- z szacunkiem zwraca się do innych osób w klasie i szkole (E.3.a);
- współpracuje z rówieśnikami i nauczycielami (E.3.a);
- pielęgnuje więzi koleżeństwa i przyjaźni (E.3.b);
- uznaje Pana Jezusa za Osobę ważną w jego życiu;
- odpowiednio zachowuje się w kościele.

POMOCE

- Podręcznik i „Ćwiczenia”
- Nagranie piosenki nr 1: „Dobrze, że jesteś” i opowiadania „Album”

UWAGI

W omawianiu tego tematu istotny jest wątek osób bliskich, wśród których w centrum znajduje się Pan Jezus. Ważne jest również miejsce (kościół), gdzie Pan Jezus czeka na nas, a także szacunek do tego miejsca wyrażający się w odpowiednim zachowaniu. Natomiast wątek przedmiotów sakralnych i ich znaczenia – jest wspomniany wstępnie. Będzie on rozwijany i utrwalany na następnych lekcjach religii.

PLAN KATECHEZY

Wprowadzenie do katechezy

1. Przypomnienie powitania „Niech będzie pochwalony Jezus Chrystus...” oraz modlitwa: wspólny śpiew piosenki nr 1. „Dobrze, że jesteś” (z gestami).
2. Odczytanie lub odtworzenie opowiadania „Album”.
3. Rozmowa na temat treści opowiadania oraz przyniesionych przez dzieci zdjęć osób dla nich ważnych.
4. Prezentacja zdjęć świętych dzieci z Fatimy oraz omówienie ich roli jako przewodników po podręczniku ucznia.

Odkrywanie wezwania Bożego: Jezus z nami i z ludźmi ważnymi dla nas

5. Rozmowa na temat osób ważnych w życiu dzieci (na podstawie ilustracji w podręczniku ucznia).
6. Rozmowa o Jezusie Chrystusie i wyjaśnienie, dlaczego jest On Osobą znaczącą w życiu dzieci i innych ludzi.

Odpowiedź na wezwanie Boże: Chcemy spotykać się ze sobą i z Panem Jezusem

7. Gdzie spotykamy się z osobami ważnymi dla nas? – rozmowa.
8. Kościół miejscem spotkania z Panem Jezusem – praca z podręcznikiem (m.in. zapoznanie z nazwami przedmiotów tworzących wystrój kościoła).

Utrwalenie

9. Wykonanie zadania 2. w „Ćwiczeniach”, s. 5: wycinanie i naklejanie obrazków (właściwe postawy zachowania się w kościele).
10. Modlitwa za osoby bliskie dzieciom.
11. Wykonanie zadania 1. w „Ćwiczeniach”, s. 5: rysunek lub wklejenie zdjęć osób ważnych dla ucznia.

WPROWADZENIE DO KATECHEZY

Katecheta przypomina dzieciom, że spotykają się na lekcji religii ze względu na Pana Jezusa i wita się z uczniami wezwaniem: „Niech będzie pochwalony...”.

MODLITWA

Piosenka nr 1: „Dobrze, że jesteś”.

Po modlitwie katecheta odtwarza lub czyta opowiadanie „Album”.

Album

Karol już w pierwszych dniach szkoły po obiedzie opowiadał mamie o tym, co się działo na lekcjach i na przerwach. Najwięcej mówił o Filipie, który podobnie jak Karol lubił grać na komputerze, a w tym roku rodzice zapisali go na zajęcia z robotyki. Mówił też o najwyższej dziewczynce w klasie, Ewelinie, która trenowała akrobatykę. Ewelina już w drugim dniu w szkole pocieszała smutne koleżanki. I widziały, kto potrzebuje pomocy. Żartowała, że widzi każdego, bo jest taka wysoka.

Karol pokazał mamie komórkę babci. Babcia przychodziła po Karola do szkoły i zrobiła mu zdjęcie, gdy schodził do szatni. Na zdjęciu zli we troje uśmiechnięci od ucha do ucha: on, Filip i Ewelina.

– Ci twoi przyjaciele wyglądają na bardzo sympatycznych. Mam nadzieję, że dziś przyjdą, tak jak się umawialiście.

– Mamo, a jak wyglądali twoi najlepsi koledzy i koleżanki? – zapytał Karol.

Mama wyciągnęła z półki duży album ze zdjęciami. Karol rozpoznał na nim mamę, która wyglądała prawie jak jego starsza siostra Oliwia. Zdjęcia przedstawiały mamę z koleżankami na kolonii nad morzem, z dziadkami na wakacjach oraz z całą klasą na sali gimnastycznej w szkole. W albumie były też zdjęcia mamy z księdzem proboszczem zrobione w dniu jej Pierwszej Komunii Świętej, podczas wyjazdu na koncert zespołu, którego nazwy Karol nie mógł zapamiętać, a nawet ze spotkania z papieżem, na które mama pojechała z dziadkami do Krakowa.

– Album to taka „przenośna pamięć”, w której przechowujemy ważne wspomnienia i ważne dla nas osoby – powiedziała mama, patrząc na zdjęcia.

Wtedy rozległ się dzwonek do drzwi. Mama zamknęła album i poszła je otworzyć. W drzwiach stał chłopiec i nieco wyższa od niego dziewczynka.

– Dzień dobry. Mam na imię Ewelina. Czy Karol jest w domu?

– Dzień dobry. Wejdźcie. Karol już czeka – odpowiedziała z uśmiechem mama.

Rozmowa:

– Kto był ważny dla Karola?

– Kto był ważny dla jego mamy?

Katecheta prosi, aby chętni uczniowie pokazali swoje zdjęcia i powiedzieli o ważnych dla nich osobach. Pyta, które dzieci w tej klasie mają już swoje koleżanki i swoich kolegów, o których dowiedzieli się więcej i chcą o nich coś powiedzieć.

PRACA Z PODRĘCZNIKIEM

Katecheta wskazuje w podręczniku (s. 6) wizerunek świętych Hiacynty i Franciszka.

W naszym podręczniku jest zdjęcie bliskich mi dzieci. To są święte dzieci: Hiacynta i Franciszek z Fatimy. Oboje bardzo kochali Pana Jezusa i Jego Matkę, Maryję. Kiedyś opowiem wam o nich więcej, a teraz spójrzcie do waszych podręczników do pierwszego tematu (*katecheta pokazuje dzieciom, gdzie mają otworzyć książki*). Tu także są narysowani święci Hiacynta i Franciszek. Czym się różnią od tych z poprzedniej strony?

Pierwsza ilustracja jest zdjęciem świętych dzieci z Fatimy, a w podręczniku mamy obrazki, które namalował ktoś, kto robił ilustracje do podręcznika: tak, jak sobie je wyobraził. Dlatego wyglądają te postaci trochę inaczej. Ale to właśnie święta Hiacynta i święty Franciszek pokazują w książce, co jest ważne i do zapamiętania po każdej lekcji.

ODKRYWANIE WEZWANIA BOŻEGO

– Dla wielu z was najważniejsze są osoby z rodziny. Rodzina, nawet taka, w której ludzie czasami się kłócą albo trzaskają drzwiami, ma coś dobrego i pięknego. Ma jeden dom lub mieszkanie, wspólne radości i kłopoty. W rodzinie wszyscy się znają i choć nieraz tego nie pokazują, są sobie bliscy, kochają się. Pomagają sobie nawzajem. Cieszą się sobą. Niektórzy lubią opowiadać o swojej rodzinie. Podobnie w szkole. Czasami ktoś się pokłóci ze swoim najlepszym kolegą lub koleżanką, albo nauczycielka zwróci mu uwagę lub postawi gorszą ocenę. To jednak nie oznacza, że koledzy i nauczyciele go nie lubią.

PRACA Z PODRĘCZNIKIEM

Następnie katecheta zwraca uwagę dzieci na ilustracje w podręczniku na s. 10.

– Jakie ważne osoby znajdują się w tym dużym sercu? Kto to może być?

Chodzi o to, by uczniowie domyślili się, że chodzi o rodziców i dziadków dzieci, nauczycielkę itd. Uwaga: katecheta powinien dyskretnie obserwować dzieci:

być może niektóre są z rodzin niepełnych albo rozbitych. Należy podkreślić, że każdy ma jakieś bliskie osoby, nawet jeśli nie ma mamy lub taty.

– Kto na tej ilustracji jest narysowany w środku, czyli najważniejszy? Kogo widzimy?

– Dlaczego Pan Jezus jest dla ludzi ważny?

Katecheta wysłuchuje uczniów i podsumowuje.

– Dobry Bóg posłał do nas swojego Syna, Jezusa Chrystusa. Pan Jezus uczył nas, jak dobrze żyć i pomaga nam, żebyśmy byli dobrzy i szczęśliwi. On wszystkich ochrzczonych przyjął do swojej wielkiej rodziny. Od chrztu staliśmy się dziećmi Bożymi. Bliscy, o których dzisiaj mówiliśmy: mama, tata, rodzeństwo, dziadkowie, wujkowie, koleżanki i koledzy, należą do jednej rodziny – rodziny Bożej. Dlatego na lekcji religii razem modlimy się do Boga, czyli z Bogiem rozmawiamy głośno i w myślach.

ODPOWIEDŹ NA WEZWANIE BOŻE

– Jakie są wasze ulubione miejsca? Gdzie spotykacie się z ważnymi dla was osobami?

Katecheta uwrażliwia dzieci na zasady, jakie panują np. w domu, u dziadków, na placu zabaw, na boisku itp.

– W jaki sposób spędzacie wspólnie czas?

– Jak powinno się zachowywać w domu?

– Czego nie wolno tam robić?

– Jak można się zachowywać na podwórku albo boisku?

– Czego nie powinno się robić?

Przykłady: nie powinno się zachowywać głośno, gdy ktoś jest zmęczony; ani wchodzić do mieszkania w brudnych butach. Na podwórku można być głośnym, ale nie wolno potrącać innych, ani zabierać komuś zabawek i sprzętów itd.

– Jest też inne miejsce, w którym zachowujemy się nieco inaczej. Tam, gdzie chce się spotkać z nami Pan Jezus. Co to za dom, w którym Pan Jezus na nas czeka?

PRACA Z PODRĘCZNIKIEM

Katecheta wysłuchuje odpowiedzi i poleca, by dzieci otworzyły podręczniki na s. 11, gdzie jest rysunek wnętrza kościoła. W razie potrzeby podpowiada uczniom, że chodzi o dom zwany kościołem.

Następnie katecheta zapoznaje dzieci z osobami w kościele i z przedmiotami, podając ich nazwy i przeznaczenie. Uczniowie mają za zadanie wskazać za każdym razem w swoim podręczniku daną osobę lub przedmiot (katecheta może też wyświetlić ilustracje na ekranie, a dzieci mogą pokazywać je w swojej książce).

– Kościół jest wyjątkowym miejscem, gdzie możemy spotkać Jezusa w ciszy. On jest tam obecny, choć ukryty w małym chlebie, w miejscu, które nazywamy tabernakulum, w Najświętszym Sakramencie. O Jego obecności przypomina nam wieczna lampka.

Katecheta prosi, by dzieci wskazały odpowiednie miejsca na ilustracji. Może spytać, czy kto widział, jak dorośli przyjmują Komunię Świętą i opisać, że tak właśnie „ukrył” się Jezus w Najświętszym Sakramencie.

– Zwykle w kościele pozdrawiamy i chwalimy Pana Jezusa słowami modlitwy: „Niechaj będzie pochwalony Przenajświętszy Sakrament teraz i zawsze, i na wieki wieków. Amen”.

Katecheta uczy dzieci tej modlitwy.

UTRWALENIE

PRACA W „ĆWICZENIACH” – S. 5, ZADANIE 2.

Katecheta rozmawia o niewłaściwym zachowaniu w kościele dzieci na ilustracji. Potem omawia zadanie: uczniowie wycinają i naklejają kolorowe obrazki z właściwym zachowaniem w kościele. Na ich podstawie opowiadają, jak należy zachować się w kościele: być skupionym, słuchać, gdy są czytania, gdy wszyscy się modlą, starać się myśleć o Panu Jezusie i o tym, co On dla nas robi, nie przeszkadzać innym, nie trzymać rąk w kieszeniach, klękać przed ołtarzem, gdy przed nim przechodzimy. Chłopcy, wchodząc do kościoła, mają zdjąć czapkę.

Zapowiadając modlitwę, katecheta podkreśla, że będzie prosił Boga o błogosławieństwo, czyli o to, by ludzie byli szczęśliwi.

MODLITWA

Boże, dziękuję Ci za wszystkie ważne osoby w moim życiu (chętne dzieci mogą wymienić te osoby).

Proszę Cię, abyś ich zachował w zdrowiu i błogosławił ich pracy.

Dziękuję Ci, Boże, że razem należymy do rodziny Bożej. Amen.

Dzieci powtarzają głośno:

– Amen!

Jeżeli czas pozwoli dzieci wykonują zadanie 1. w „Ćwiczeniach”: wklejają lub rysują osoby ważne w ich życiu.

ZADANIE DOMOWE

Jeżeli dzieci nie zdążą skończyć ćwiczeń, wykonują je jako pracę domową.

WSPÓŁPRACA Z RODZINĄ I PARAFIĄ

Katecheta zachęca rodziców, by wspólnie z dziećmi wzięli udział w niedzielnej Mszy Świętej.

KATECHEZA 3

Krzyż Pana Jezusa naszym znakiem

CELE KATECHEZY

- Wprowadzenie dzieci w życie zespołu klasowego (PNR).
- Kształtowanie postawy szacunku wobec znaku krzyża i świątyni (kościół) jako domu Bożego (PNR).
- Kształtowanie umiejętności nawiązywania kontaktów z rówieśnikami i dorosłymi (PNR).

TREŚCI

- Znak krzyża, krzyż w kościele, domu rodzinnym, sali szkolnej itp. (B.2).

WYMAGANIA

Uczeń:

- wykonuje poprawnie znak krzyża (B.2.2);
- nawiązuje kontakty z rówieśnikami i dorosłymi (E.3.4);
- używa pozdrowień chrześcijańskich (B.13.2).

POSTAWY

Uczeń:

- okazuje radość z przyjęcia do wspólnoty dzieci Bożych (E.4.b);
- ceni krzyż jako znak Pana Jezusa;
- współpracuje z rówieśnikami i nauczycielem (E.3.a).

POMOCE

- Podręcznik i „Ćwiczenia”
- Zdjęcia budowli kościoła w różnym stylu z widocznym znakiem krzyża (Materiały do druku: katechizmy.pl)
- Krzyżyk na łańcuszku
- Krzyż w sali szkolnej
- Nagranie piosenki nr 1. „Dobrze, że jesteś” i nr 2 „W imię Ojca i Syna”

PLAN KATECHEZY

Wprowadzenie do katechezy

1. Przypomnienie powitania „Niech będzie pochwalony Jezus Chrystus...” oraz modlitwa: wspólny śpiew piosenki nr 1. „Dobrze, że jesteś” (z gestami).
2. Sprawdzenie zadania domowego.
3. Rozmowa na temat krzyża jako elementu odróżniającego kościół od innych budowli (na podstawie ilustracji w podręczniku i codziennego doświadczenia dzieci).
4. Prezentacja zdjęć budynków kościoła wybudowanych w różnym stylu z widocznym znakiem krzyża.

Odkrywanie wezwania Bożego: Krzyż jest znakiem Jezusa i rodziny Bożej

5. Znaczenie znaku krzyża – rozmowa.

6. Znak krzyża podczas liturgii chrztu – rozmowa i znak krzyża na czołach dzieci, które się zgłaszają.

Odpowiedź na wezwanie Boże: Zauważamy krzyż i modlimy się znakiem krzyża

7. Znak krzyża towarzyszy nam codziennie – praca z podręcznikiem (ilustracje).

8. Prezentacja krzyżyka na łańcuszku.

9. Nauka znaku krzyża.

10. Nauka piosenki nr 2. „W imię Ojca i Syna, i Ducha Świętego” (z gestami).

Utrwalenie

11. Wykonanie zadania 1. w „Ćwiczeniach”, s. 6: układanie znaku krzyża z elementów.

12. Modlitwa: znak krzyża i piosenka „W imię Ojca i Syna, i Ducha Świętego”.

WPROWADZENIE DO KATECHEZY

Katecheta wita się z uczniami wezwaniem: „Niech będzie pochwalony Jezus Chrystus...”.

MODLITWA

Piosenka nr 1 „Dobrze, że jesteś” (z gestami).

Po przejrzeniu zadania domowego, katecheta powtarza treści poprzedniej katechezy na podstawie ilustracji w podręczniku (kat. 2, s. 10-11). Potem zadaje pytanie.

– Czym różni się kościół od budynku szkoły?

Dzieci będą podawały różne elementy (okna, dzwon). W rozmowie warto ukierunkować je, aby zwróciły uwagę na znak krzyża.

Katecheta prezentuje obrazy kościołów wybudowanych w różnym stylu. Akcentuje znak krzyża, który je odróżnia od innych budynków (takich jak duże sklepy, szpital, poczta itp.). Można wspomnieć, że krzyż składa się z dwóch belek, czyli kawałków drewna: pionowej i poziomej, wskazując je na zdjęciu. Utrwala z dziećmi kierunki: poziomo i pionowo.

ODKRYWANIE WEZWANIA BOŻEGO

– Dlaczego na kościele jest krzyż?

– O Kim mówi nam krzyż?

Można nawiązać do krzyża z pasyjką na stronie s. 12 podręcznika ucznia (katecheza 3.) lub zwrócić uwagę na krzyż wiszący w sali. W razie potrzeby katecheta wyjaśnia:

– Jezus tak nas kocha, że oddał za nas swoje życie na krzyżu. Uczynił nas dziećmi Bożymi. Dlatego krzyż jest takim ważnym znakiem dla nas.

Nawiązanie do wydarzenia chrztu dzieci:

– Kiedyś wasi bliscy cieszyli się waszym urodzeniem i przyjęli was z radością do rodziny. Należyście także razem z rodzicami do innej rodziny. Jakiej? Kiedy zostaliście do niej przyjęci?

Katecheta przypomina dzieciom, że chodzi o chrzest święty i zaprasza je na środek sali.

– Wasz chrzest święty to była wielka radość dla wszystkich obecnych oraz dla całej rodziny Bożej. Cieszył się ksiądz, wasza rodzina i wszyscy w kościele. Na znak tej radości zostaliście na początku uroczystości naznaczeni znakiem Jezusa, czyli krzyżem, na czole.

Katecheta pokazuje dzieciom, na czym polegało naznaczenie krzyżem w czasie obrzędów wstępnych chrztu. Zapowiada, że chętnym uczniom zrobi znak krzyża na czole, bo tak możemy sobie przypomnieć, że należymy do Jezusa i Jego Bożej rodziny. Robi znak krzyża na czole dzieci, które się zgłoszą. Opowiada o sobie lub znanych zwyczajach.

– Taki znak krzyża na czole często w rodzinie robi mama lub tata albo babcia swoim dzieciom, na przykład przed zaśnięciem lub przed wyjściem do szkoły.

Jeśli dzieci podejmą temat, katecheta pozwala im mówić o swoich doświadczeniach. Potem dzieci wracają na swoje miejsca ławkach.

ODPOWIEDŹ NA WEZWANIE BOŻE

PRACA Z PODRĘCZNIKIEM

Katecheta poleca, by dzieci otworzyły podręcznik na s. 12. Prosi, by przyjrzały się ilustracji (na której są różne krzyże)

– Gdzie jeszcze możemy zobaczyć krzyż?

Katecheta podkreśla jeszcze raz, że krzyż przypomina o obecności Jezusa pośród nas.

– Wielu ludzi nosi na szyi krzyżyk na łańcuszku. Kto z was ma taki krzyż?

Dobrze byłoby pokazać dzieciom krzyżyk na łańcuszku.

– Dlaczego ludzie noszą krzyżyk na łańcuszku?

Katecheta podkreśla, że nie chodzi o ozdobę, ale znak przynależności do Pana Jezusa.

PRACA W „ĆWICZENIACH” – S. 6, ZADANIE 2.

Uczniowie wskazują na rysunku dzieci, które mają na szyi łańcuszek z krzyżykiem. Kółka mogą zamalować w domu.

– W niektórych domach jest także zwyczaj robienia znaku krzyża na chlebie, który zaczyna się kroić. Oznacza to, że dziękujemy za chleb Bogu i pamiętamy o Jego miłości. Robimy także znak krzyża na początku modlitwy.

Katecheta ćwiczy z dziećmi znak krzyża.

– Wstańcie i ci, którzy potrafią, uczynią znak krzyża razem ze mną: „W imię Ojca i Syna, i Ducha Świętego. Amen”.

Katecheta, staje „lekką” tyłem do klasy, aby dzieci właściwie odzwierciedliły kierunki ruchów ręki (w lewo, w prawo, poziomo, pionowo) i pokazuje powoli i wyraźnie odpowiednie gesty. Warto w ramach korelacji między przedmiotowej posłużyć się pojęciami: poziomo, pionowo, strona lewa i prawa. Można chętnych prosić o przeżegnanie się, nagradzając ich pochwałą i wyrażając przekonanie, że wszyscy wkrótce nauczą się żegnać znakiem krzyża.

NAUKA PIOSENKI NR 2 „W IMIĘ OJCA I SYNA, I DUCHA ŚWIĘTEGO (Z GESTAMI)

W imię Ojca i Syna, i Ducha Świętego, (Wykonujemy znak krzyża odpowiednio do wypowiedzianych słów)

tak można najprościej modlić się do Niego. (Wskazujemy na krzyż lub do góry)

Do Boga co właśnie uśmiecha do nas się (Rysujemy w powietrzu uśmiech)

i niebo przybliżyć swym dzieciakom chce. (Rozkładamy ręce)

UTRWALENIE

PRACA W „ĆWICZENIACH” – S. 6, ZADANIE 1.

Katecheta pomaga uczniom znaleźć odpowiednie fragmenty krzyża. Dzieci wycinają je i odpowiednio nakleją. Na zakończenie pracy uczniów, katecheta podsumowuje:

– Wykonujemy znak krzyża, bo wiemy o tym, jak bardzo Jezus nas ukochał. Należymy do Jego rodziny, czyli rodziny Bożej. Krzyż to nasz znak, który przypomina o miłości Boga i o tym, że Jezus jest z nami.

Na koniec katecheta zaprasza dzieci do modlitwy.

MODLITWA

Jezus kocha nas tak mocno, że trudno to sobie wyobrazić. Uczynimy teraz Jego znak. „W imię Ojca i Syna, i Ducha Świętego. Amen”.

Piosenka nr 2: „W imię Ojca i Syna” (z gestami).

ZADANIE DOMOWE

Dokończyć zadanie 2. w „Ćwiczeniach” na s. 6.

WSPÓŁPRACA Z RODZINĄ I PARAFIĄ

Katecheta prosi rodziców, by podczas spacerów zwracali uwagę dzieci na krzyże umieszczone na kościołach, w kaplicach, na cmentarzach itp. Dzieci w domu kończą pracę w „Ćwiczeniach”.